

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 02.11.2016 № 13)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"СТАН ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ"
1-2.01.01.01**

електронна пошта: O.Kolpakova@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-14-33
керівник ДСС: Колпакова О. М.

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	5
2.1. Відповідність	5
2.2. Точність	6
2.3. Своєчасність та пунктуальність	9
2.4. Доступність та зрозумілість.....	10
2.5. Послідовність та зіставність.....	11
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	12
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	12
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	13
3. Заключна частина.....	14

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів спостереження за конкретний період, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо. Звіт підготовлено вперше та розміщено на офіційному веб-сайті Держстату (http://www.ukrstat.gov.ua/suya/st_zvit/st_zvit.htm).

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, визначеним розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Державного комітету статистики України від 14 червня 2010 року № 216.

Щоквартальні обстеження ділової активності підприємств в Україні запроваджено з 1997 року Науково-дослідним інститутом статистичних досліджень відповідно до рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та рішення Європейської комісії С(97) 2241 від 15 липня 1997 року стосовно Об'єднаної гармонізованої програми Європейського Союзу щодо обстежень тенденцій ділової активності бізнесу та споживання Європейської комісії, з 2013 року ці обстеження проводить Держстат. На сьогодні державне статистичне спостереження щодо стану ділової активності підприємств сільського господарства, промисловості, будівництва, роздрібною торгівлі та сфери послуг проводиться з квартальною періодичністю, щодо інвестиційних очікувань у промисловості – два рази на рік.

За двадцятирічний період спостереження зазнало змін у частині його програми (переліку запитань), охоплення статистичних одиниць, а також використання класифікаторів. Так, з I кварталу 2013 року державне статистичне спостереження "Стан ділової активності підприємств" додатково охоплює підприємства сфери фінансових послуг. З цього ж періоду воно проводиться з використанням Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2010. Із I кварталу 2015 року обстеження ділової активності підприємств проводяться за програмою, яка повністю відповідає європейським та міжнародним рекомендаціям.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" є отримання інформації стосовно очікувань підприємств щодо перспектив розвитку їх ділової активності. Ця інформація, переважно якісного та незначною мірою кількісного характеру, використовується для розрахунку індикаторів ділових очікувань на методологічних засадах, які застосовуються в країнах-членах ЄС.

Державне статистичне спостереження "Стан ділової активності підприємств" відповідно до Довідника розділів статистики відноситься до

розділу 2.01 "Макроекономічна статистика" за тематикою статистичного виробництва 2.01.01 "Тенденції ділової активності".

Нормативно-правовою основою проведення державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" є Закон України "Про державну статистику", а також розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 року № 145-р "Про схвалення Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року", розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847-р "Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки", щорічні плани державних статистичних спостережень.

Державне статистичне спостереження "Стан ділової активності підприємств" базується на рекомендаціях, викладених в Об'єднаній гармонізованій програмі Європейського Союзу щодо обстежень тенденцій ділової активності бізнесу та споживання (далі – Гармонізована програма ЄС) (http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/bcs_user_guide_en.pdf), та Керівництві Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) із обстежень ділової активності (<http://www.oecd.org/std/leading-indicators/31837055.pdf>).

Методи та правила організації та проведення цього спостереження, розробки й поширення його результатів визначають Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" (наказ Держстату від 06 липня 2015 року № 155), Методика формування вибірових сукупностей одиниць для обстежень ділової активності підприємств за видами економічної діяльності (наказ Держстату від 31 грудня 2013 року № 427), Методика розрахунку індикаторів ділових очікувань згідно з вимогами розширеного Спеціального стандарту поширення даних Міжнародного валютного фонду (наказ Держстату від 30 грудня 2014 року № 411).

Вищезазначені методологічні та методичні документи розміщені на офіційному веб-сайті Держстату відповідно за такими посиланнями: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2015/155/met_pol_odap_2015_155.zip, http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2013/427/met_polog.zip, http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2014/411/metod_pol_dil_oshik.zip.

Державне статистичне спостереження "Стан ділової активності підприємств" органи державної статистики здійснюють на основі інформації за формами № 2К-С (квартальна) "Анкета для сільськогосподарського підприємства", № 2К-П (квартальна) "Анкета для промислового підприємства", № 2К-П інв (два рази на рік) "Анкета для промислового підприємства (інвестиції)", № 2К-Б (квартальна) "Анкета для будівельного підприємства", № 2К-Т (квартальна) "Анкета для підприємства оптової та роздрібною торгівлі, з ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів", № 2К-СП (квартальна) "Анкета для підприємства сфери послуг".

Вищезазначена звітно-статистична документація розміщена на офіційному веб-сайті Держстату (http://www.ukrstat.gov.ua/albom/albom_2016/zmist_al.htm).

Статистична інформація за результатами державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" оприлюднюється на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Макроекономічна статистика"/"Тенденції ділової активності".

Поширення інформації цього спостереження здійснюється з дотриманням вимог щодо конфіденційності даних.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" є:

оцінка очікувань підприємств щодо поточного стану та перспектив розвитку стосовно обсягу виробництва продукції, запасів, замовлень/попиту, цін на продукцію/роботи/послуги, кількості працівників; оцінка впливу факторів, що стримують діяльність підприємств; індикатори ділової впевненості в промисловості, будівництві, роздрібній торгівлі, сфері послуг; індикатор ділового клімату – із квартальною періодичністю;

зміни (у відсотках) проектних обсягів інвестицій у поточному році порівняно з попереднім роком – із періодичністю два рази на рік;

зміни (у відсотках) проектних обсягів інвестицій у наступному році порівняно з поточним роком; напрями цільового призначення інвестицій; фактори, що впливають на інвестиції, – із річною періодичністю.

Одиницею державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" є підприємство.

Респондентом цього державного статистичного спостереження є юридична особа.

При проведенні державного статистичного спостереження використовують національні класифікатори, а саме: Класифікацію інституційних секторів економіки України (КІСЕ), Класифікацію організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ), Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Основні промислові групи (ОПГ).

Результати державного статистичного спостереження узагальнюються на державному рівні в таких розрізах:

у цілому по Україні;

за видами економічної діяльності за КВЕД;

у сільському господарстві – групи 01.1-01.3 (рослинництво) та група 01.4 (тваринництво) секції А;

у промисловості – на рівні секцій В, С, D, Е; розділів 11, 12, 14-19, 21-24, 28, 29, 31, 33 та груп розділів 10, 13, 20, 25-27, 30, 32 секції С;

у будівництві – на рівні розділів 41, 42, 43 секції F;

у роздрібній торгівлі – на рівні розділів 45, 47 секції G; груп та їх агрегацій відповідно до Гармонізованої програми ЄС: 45.1; 45.2+45.3+45.4; 47.1+47.2+47.8; 47.3; 47.4+47.5+47.6+47.7+47.9;

у сфері послуг – на рівні секцій H, I, J, K, L, M, N, R, S (крім розділу 94) та їх розділів;

за основними промисловими групами;

групування окремих показників щодо інвестиційних очікувань у переробній промисловості за кількістю найманих працівників.

Для забезпечення інформаційних потреб користувачів ведуться динамічні ряди за показниками обстежень ділової активності підприємств промисловості, будівництва, роздрібною торгівлі (з 1997р.), сільського господарства (з 1998р.), сфери нефінансових послуг (з 2010р.), сфери фінансових послуг (з 2013р.).

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунків до дійсних значень.

Державне статистичне спостереження проводиться відповідно до Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держстату від 06 липня 2015 року № 155.

Згідно з Методологічними положеннями державне статистичне спостереження є несучільним вибіркоким і охоплює статистичні одиниці, які:

за КІСЕ відносяться до сектору S.11 "Нефінансові корпорації" та S.12 "Фінансові корпорації";

за КОПФГ мають організаційно-правову форму господарювання за такими кодами: 110-193, 230-281, 310, 330-341, 510-590, 915-940;

з основним видом економічної діяльності, віднесеним за КВЕД до кодів 01.11 – 01.50 (сільське господарство), 05.10 – 35.13, 35.21, 35.22, 35.30 – 39.00 (промисловість), 41.10 – 43.99 (будівництво), 45.11 – 45.40, 47.11 – 47.99 (роздрібна торгівля), 49.10 – 82.99, 90.01 – 93.29, 95.11 – 96.09 (сфера послуг).

Охоплення статистичних одиниць, які за основним видом економічної діяльності відносяться до класів 01.11 – 01.50 секції А, секцій В, D та Е за КВЕД, є національною особливістю та не передбачено системою європейських гармонізованих обстежень.

Формування сукупності одиниць для проведення державного статистичного спостереження здійснюється на державному рівні на основі підготовленого в рамках Реєстру статистичних одиниць загального списку

одиниць статистичних спостережень, активних станом на 01 листопада звітного року (далі – загальний список одиниць).

Вибіркові сукупності одиниць формуються один раз на п'ять років із застосуванням методу простого випадкового відбору відповідно до Методики формування вибірових сукупностей одиниць для обстежень ділової активності підприємств за видами економічної діяльності, затвердженої наказом Держстату від 31 грудня 2013 року № 427. Із другого по п'ятий рік на основі загального списку одиниць здійснюється актуалізація вибірових сукупностей за рахунок:

підприємств, які не звітували у звітному році;

неактивних підприємств у вибірових сукупностях одиниць;

підприємств, які змінили ознаки територіальної належності, основного виду економічної діяльності або розміру підприємства, визначеного згідно із законодавчими критеріями.

Загальний обсяг вибірової сукупності для обстежень ділової активності підприємств не має перевищувати 5% генеральної сукупності одиниць та має забезпечувати загальні обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) по Україні в цілому на рівні не менше 50% для промисловості, роздрібної торгівлі, сфери послуг; на рівні 40% – для будівництва та сільського господарства.

Одержана від респондентів первинна інформація перевіряється на повноту її введення, проводиться логічний контроль первинних даних. У разі виявлення помилок первинна статистична інформація опрацьовується з респондентами, коригується та заноситься до масиву первинних даних для подальшого здійснення на їх підставі розрахунків.

При обробленні даних із анкет обстежень ділової активності підприємств по кожному з показників додатково розраховується різниця між часткою респондентів, які надали відповідь на кшталт "збільшиться" і відповідь на кшталт "зменшиться". Ця різниця називається "баланс" і дозволяє представити відповіді на кожне запитання одним числом зі знаком "+" або "-". Ця величина показує, яка тенденція буде переважати в динаміці кожного показника. Стосовно кількісних показників, таких як рівень завантаженості виробничих потужностей (у відсотках) та забезпеченості замовленнями (у місяцях), проводиться розрахунок середніх арифметичних значень.

При проведенні державного статистичного спостереження методи імпутації не застосовуються.

Сезонне коригування часових рядів здійснюється у програмному забезпеченні Demetra+ відповідно до процедур, описаних у Методиці розрахунку індикаторів ділових очікувань згідно з вимогами розширеного спеціального стандарту поширення даних Міжнародного валютного фонду.

У випадках відсутності даних від окремих респондентів органи державної статистики виявляють причини неотримання інформації. Так, рівень невідповідей упродовж 2016 року становив за формами № 2К-С (квартальна) – 2,7%, № 2К-П інв (два рази на рік) – 7,5%, № 2К-СП (квартальна) – 7,6%, № 2К-П (квартальна) – 8,4%, № 2К-Т (квартальна) – 10,2%, № 2К-Б (квартальна) – 11,3% (у середньому за всіма формами – 7,9%). Половина випадків неотримання

інформації від респондентів пов'язані з об'єктивними причинами, наприклад, призупиненням діяльності підприємств, їхнім банкрутством, припиненням, демографічними перетвореннями, а також з причини "одиниця не знайдена за наявними адресами" тощо. Компенсація невідповідей не здійснюється.

Тенденції ділової активності підприємств, виявлені за результатами державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств", загалом знаходять своє підтвердження внутрішньорічними статистичними даними. Узгодженість оцінок респондентів щодо стану їх ділової активності на II квартал 2016 року з внутрішньорічними статистичними даними за квітень – червень 2016 року проілюстрована в таблиці 1.

Таблиця 1

Очікування респондентів у II кварталі 2016р. порівняно з I кварталом 2016р.	Статистичні дані Держстату за підсумками квітня – червня 2016р.
<i>Сільське господарство</i>	
➤ Збільшення обсягів виробництва продукції сільськогосподарськими підприємствами ↑	➤ За II квартал 2016р. обсяг сільськогосподарської продукції становив 61,7 млрд.грн, що на 59,4% більше порівняно з I кварталом 2016р. (38,8 млрд.грн) ↑
➤ Зростання цін на продукцію рослинництва ↑	➤ За II квартал 2016р. індекс цін реалізації продукції рослинництва сільськогосподарськими підприємствами до попереднього кварталу становив 106,1% ↑
➤ Зниження цін на продукцію тваринництва ↓	➤ За II квартал 2016р. індекс цін реалізації продукції тваринництва сільськогосподарськими підприємствами до попереднього кварталу становив 94,7% ↓
➤ Збільшення кількості працівників на сільськогосподарських підприємствах ↑	➤ Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств сільського господарства в червні 2016р. становила 432,7 тис. осіб проти 380,0 тис. осіб у березні цього ж року ↑
<i>Промисловість</i>	
➤ Збільшення обсягів промислового виробництва ↑	➤ Середнє значення індексу промислового виробництва (2010=100) за квітень – червень 2016р. становило 78,1%, що на 0,4 в.п. більше, ніж за січень – березень 2016р. (77,7%) ↑
➤ Зменшення кількості працівників на промислових підприємствах ↓	➤ Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств промисловості у червні 2016р. становила 1947,3 тис. осіб проти 1982,2 тис. осіб у березні цього ж року ↓
➤ Зростання відпускних цін на продукцію промисловості ↑	➤ За II квартал 2016р. індекс цін виробників промислової продукції (до попереднього кварталу) становив 110,6% ↑

Продовження таблиці 1

Очікування респондентів у II кварталі 2016р. порівняно з I кварталом 2016р.	Статистичні дані Держстату за підсумками квітня – червня 2016р.
➤ Збільшення обсягів іноземних замовлень на виробництво продукції (експортного попиту) ↑	➤ За II квартал 2016р. обсяг промислової продукції, реалізованої за межі країни , становив 120,2 млрд.грн, що на 21,8% більше порівняно з I кварталом 2016р. (98,7 млрд.грн) ↑
<i>Будівництво</i>	
➤ Зростання цін на будівельні роботи ↑	➤ У II кварталі 2016р. індекс цін на будівельно-монтажні роботи до попереднього кварталу становив 104,4% ↑
➤ Збільшення кількості працівників на будівельних підприємствах ↑	➤ Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств будівництва в червні 2016р. становила 174,3 тис. осіб проти 171,9 тис. осіб у березні цього ж року ↑
<i>Роздрібна торгівля</i>	
➤ Збільшення обсягу продажу (обороту) на підприємствах роздрібною торгівлі ↑	➤ Обсяг роздрібного товарообороту підприємств за видами економічної діяльності "Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт" та "Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами" за II квартал 2016р. становив 110,1 млрд.грн, що на 8% більше порівняно з I кварталом 2016р. (102,4 млрд.грн) ↑
➤ Зменшення кількості працівників на підприємствах роздрібною торгівлі ↓	➤ Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств за видом економічної діяльності "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів" у червні 2016р. становила 703,5 тис. осіб проти 713,1 тис. осіб у березні цього ж року ↓
<i>Сфера послуг</i> (крім підприємств, установ, організацій, що надавали послуги у сфері державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування, освіти, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги)	
➤ Підвищення попиту на послуги (обсягу реалізації послуг) підприємств сфери послуг ↑	➤ У II кварталі 2016р. обсяг послуг , реалізованих споживачам підприємствами сфери нефінансових послуг, становив 119,0 млрд.грн, що на 5% більше, ніж у I кварталі цього ж року ↑
➤ Зменшення кількості працівників на підприємствах сфери послуг ↓	➤ Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств сфери послуг ⁴ у червні 2016р. становила 1714,6 тис. осіб проти 1733,4 тис. осіб у березні цього ж року ↓

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікації.

Терміни оприлюднення статистичної інформації за результатами державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" визначені планом державних статистичних спостережень, який затверджується розпорядженням Кабінету Міністрів України, та наведені в Календарі оприлюднення інформації, що розміщується на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Діяльність служби"/"Плани та графіки роботи".

У 2016 році відповідно до потреб Міністерства економічного розвитку і торгівлі України за рахунок оптимізації процесу обробки даних на державному рівні терміни оприлюднення щоквартальної інформації про очікування підприємств щодо перспектив розвитку їх ділової активності було скорочено на два тижні (у I декаді другого місяця звітного кварталу замість III декади, як це було у 2015 році).

Збір, обробка, аналіз і поширення інформації про очікування підприємств щодо перспектив розвитку їх ділової активності здійснюється в терміни, наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Форми	Збір	Обробка територіальними органами Держстату	Обробка Держстатом	Аналіз	Оприлюднення статистичної інформації
№ 2К-С (квартальна)	до 11.01	25.01	09.02	09.02	10.02
№ 2К-П (квартальна)	до 11.04	22.04	10.05	10.05	11.05
№ 2К-Б (квартальна)	до 11.07	22.07	08.08	08.08	09.08
№ 2К-Т (квартальна)	до 10.10	21.10	07.11	07.11	08.11
№ 2К-СП (квартальна)					
№ 2К-П інв (два рази на рік)	до 11.04	до 22.04	10.05	10.05	11.05
	до 10.10	до 21.10	07.11	07.11	08.11

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються протягом 5-ти робочих днів, що відповідає вимогам Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Статистична інформація за результатами державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" розміщується у форматі .pdf на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у

розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Макроекономічна статистика"/"Тенденції ділової активності".

На запити користувачів органи державної статистики надають наявну статистичну інформацію у зведеному вигляді на паперових, електронних носіях, засобами електронного зв'язку.

Методологічні аспекти проведення державного статистичного спостереження щодо стану ділової активності підприємств, основні визначення, алгоритм побудови системи вихідних показників викладені у відповідних методологічних та методичних документах, які розміщені на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Методологія та класифікації"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Макроекономічна статистика".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього статистичного спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: 01601, м.Київ, вул. Шота Руставелі, 3

телефон: (044) 287-14-33

адреси електронної пошти: O.Kolpakova@ukrstat.gov.ua;

office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

факс: 235-37-39, адреса електронної пошти: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Основні концепції та визначення, що використовуються в державному статистичному спостереженні "Стан ділової активності підприємств", у цілому відповідають Гармонізованій програмі ЄС, крім періодичності спостереження, яке в країнах-членах ЄС проводиться на щомісячній основі.

Починаючи з I кварталу 2015 року, статистична інформація готується на основі зібраних даних за оновленими анкетами обстежень ділової активності підприємств, які приведені у відповідність до Гармонізованої програми ЄС та затверджені наказом Держстату від 29 жовтня 2014 року № 319 (зі змінами). З цього ж періоду проводяться розрахунки індикаторів ділової впевненості та індикатора ділового клімату відповідно до Методики розрахунку індикаторів ділових очікувань згідно з вимогами розширеного спеціального стандарту поширення даних Міжнародного валютного фонду (http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc//2014/411/metod_pol_dil_oshik.zip). Дані української

статистики з урахуванням їх квартальної періодичності є зіставними з даними країн-членів ЄС за результатами обстежень, проведених у січні, квітні, липні, жовтні відповідного року.

Методологія визначення окремих показників спостереження не зазнавала суттєвих змін, що дозволяє проводити їх порівняння у динаміці з 1997 року. З I кварталу 2013 року статистична інформація деталізується за КВЕД ДК 009:2010.

Показники державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" можна порівнювати з даними інших державних статистичних спостережень зі статистики підприємств. Відповідні аналітичні матеріали за підсумками IV кварталу 2014 року розміщені на офіційному веб-сайті Держстату: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/fin/rp/tend_act.zip, за підсумками II кварталу 2016 року – наведені в таблиці 1 цього звіту.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації про очікування підприємств щодо перспектив розвитку їх ділової активності формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних, а також пропозицій користувачів до плану державних статистичних спостережень.

Користувачами інформації за результатами державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" є органи державної влади, науково-дослідні інститути, засоби масової інформації, підприємства, міжнародні організації, фізичні особи.

Анкетне опитування користувачів статистичної інформації про рівень задоволення їхніх потреб в інформації та визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації за підсумками розробки державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" заплановано провести у 2017 році.

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Організаційною формою державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" є опитування, в ході якого вивчаються думки керівників підприємств.

Анкети, розроблені для проведення цього державного статистичного спостереження, спрямовані на одержання інформації "якісного" характеру. Частка запитань, що вимагають отримання "кількісних" даних (у місяцях, відсотках тощо), є незначною.

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14 травня 2013 року № 149.

У цілому по Україні у 2016 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2015 роком зменшилося за формами № 2К-Б (квартальна), № 2К-Т

(квартальна) – на 2,7% і 2,1% відповідно та дещо збільшилось за формами № 2К-П (квартальна), № 2К-П інв (два рази на рік) – на 1,2% і 0,6% відповідно. Це відбулося за рахунок актуалізації вибіркового сукупностей одиниць державного статистичного спостереження.

У зв'язку з оптимізацією кількості запитань і вдосконалення їх редакції в оновлених анкетах обстежень ділової активності підприємств, які приведені у відповідність до Гармонізованої програми ЄС і запроваджені у статистичну діяльність з I кварталу 2015 року, значно скоротилися витрати часу респондентів на їх заповнення. Середні витрати часу на заповнення форм державного статистичного спостереження за результатами анкетних опитувань для визначення звітного навантаження на респондентів наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Форми	Середні витрати часу на заповнення форм, хв.	
	2013	2016
№ 2К-С (квартальна)	55	29
№ 2К-П (квартальна)	61	37
№ 2К-Б (квартальна)	47	31
№ 2К-Т (квартальна)	52	29
№ 2К-СП (квартальна)	51	32
№ 2К-П інв (два рази на рік)	–	29

Більшості з числа опитаних респондентів (по 89% за формами № 2К-С (квартальна) та № 2К-Т (квартальна), по 87% за формами № 2К-Б (квартальна) та № 2К-П інв (два рази на рік), 86% за формою № 2К-СП (квартальна), 82% за формою № 2К-П (квартальна)) було нескладно зрозуміти зміст запитань та заповнити анкети. Індекси задоволеності респондентів за формами державного статистичного спостереження наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Форми	Індекс задоволеності респондентів, %		
	2014	2015	2016
№ 2К-С (квартальна)	92	94	94
№ 2К-П (квартальна)	88	91	91
№ 2К-Б (квартальна)	91	93	93
№ 2К-Т (квартальна)	90	94	94
№ 2К-СП (квартальна)	89	93	93
№ 2К-П інв (два рази на рік)	–	93	93
<i>У середньому по державних статистичних спостереженнях</i>	87	87	88

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств". Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями Закону України "Про державну статистику", європейськими та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним та міжнародним законодавством гарантій перед респондентами у практиці проведення державного статистичного спостереження реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення державного статистичного спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;

статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачу у зведеному знеособленому вигляді;

в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не розповсюджується.

У ході проведення державного статистичного спостереження забезпечується збереження і захист первинної статистичної інформації, яка отримується у вигляді заповнених анкет.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення державного статистичного спостереження передбачено створення системи метаданих: методологічних та методичних документів стосовно його організації та проведення, формування й поширення інформації. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держстату.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, а також зменшення навантаження на респондентів. Найближчим часом передбачається здійснити:

переведення державного статистичного спостереження в Інтегровану систему статистичної інформації та забезпечення можливості надання заповнених респондентами анкет обстежень ділової активності підприємств в електронному вигляді;

запровадження у статистичну практику розрахунку індикатора економічних настроїв (англ. – Economic Sentiment Indicator), передбаченого Гармонізованою програмою ЄС, з використанням результатів дослідження "Споживчі настрої в Україні", яке проводить компанія GfK Ukraine.